

Kaupallisen kalastuksen opiskelu nyt ja tulevaisuudessa

Lari Karlsson, kalatalouden tuntiopettaja, Ammattiopisto Livia

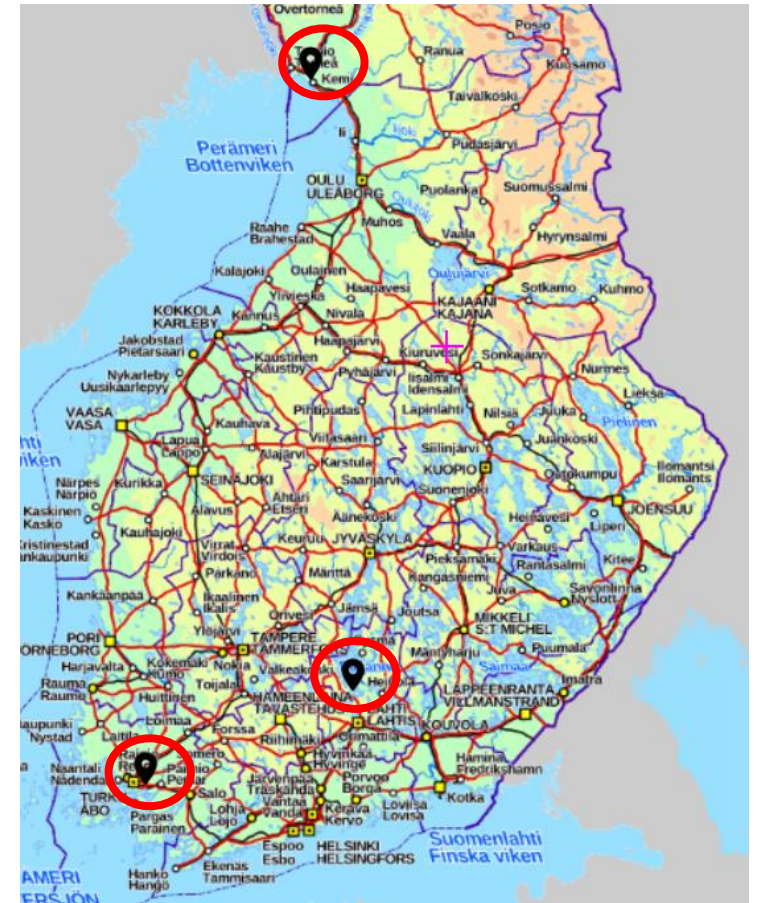
Kaupallisen kalastuksen opiskelu

- Kaupallisen kalastuksen opetusta Suomessa kolmessa eri oppilaitoksessa:

1. Ammattiopisto Livia, Kaarina/Parainen
2. Ammattiopisto Lappia, Kemi ja Tornio
3. Ammattiopisto Salpaus, Asikkala

→ Kalatalouden perustutkinto, kalastaja (pt)

→ Kalatalouden ammattitutkinto, kalastaja (at)

Perustutkinto vs. ammattitutkinto

- Perustutkinto soveltuu opiskelijoille, joilla:
 1. Ei ole vielä toisen asteen tutkintoa (saa olla)
 2. Ei ole lainkaan tai on vain vähän kokemusta alan työtehtävistä
 3. Ei ole vielä tietoa, mihin haluavat suuntautua kalatalouden alalla
 4. On kiinnostusta jatko-opintoihin (hakukelpoisuus korkeakouluihin)

Perustutkinto vs. ammattitutkinto

- Ammattitutkinto soveltuu opiskelijoille, joilla:
 1. On toisen asteen tutkinto (ei pakollinen)
 2. On useamman vuoden työkokemus alan työtehtävistä
 3. On näkemys, mihin haluavat kalatalouden alalla suuntautua

Perustutkinto vs. ammattitutkinto

- Tällä hetkellä perustutkinto-opetusta järjestetään osittain lähiopetuksena sekä osittain työssäoppimisena/oppisopimuskoulutuksena
 - Aluksi opetellaan perusteita koulun oppimisympäristöissä/yhteistyöyritysten kanssa opettajan johdolla
 - Opintojen edetessä siirrytään työssäoppimaan / oppisopimuskoulutukseen yrityksiin
- Ammattitutkinnot pääasiassa oppisopimuskoulutuksia. Myös yrittäjän oppisopimukset kiinnostavat (mentoriyritys)

Koulutuksen järjestäjän näkökulma

- Koulutuksen järjestäjän kannalta on taloudellisesti järkevintä kouluttaa opiskelijoita, jotka ovat oppivelvollisia tai joilla ei ole aiempaa toisen asteen tutkintoa.
- Myös ammattitutkintojen rahoitusta on pienennetty niin merkittävästi, että niiden järjestämisen kannattavuus on vaakalaudalla

→ Taustalla ammatillisen koulutuksen rahoituksen uudistukset

Koulutuksen järjestäjän näkökulma

Positiivista:

- Aikaisemmin suoritettut tutkinnot olivat keskiössä
 - Nyt keskiössä suoritettut tutkinnonosat
 - Koulutuksen järjestäjän on järkevää ottaa koulutettavaksi myös yksittäisten tutkinnonosien suorittajia

Haasteena tässä:

- Koulutuksen järjestäjän asettamat tutkinnonosien minimiryhmäkorajoitukset. Jos ei tarpeeksi opiskelijoita, lähiopetusta ei järjestetä.

Kalatalous koulutusala

- Kalatalousalalle tutkintokoulutuksen kautta työllistyvät ovat usein uudelleen koulutettavia ja hieman vanhempia opiskelijoita
- Nuoria ja oppivelvollisia tulee kouluttautumaan alalle todella vähän
 - Koulutuslalla ei ole vetoaia
 - Kilpailu opiskelijoista on kovaa eri alojen välillä
 - Alan tunnettuus on heikkoa, raskas työ ja taloudellisesti epävarma ala ei houkuttele
- Keskiaverto-opiskelija Livialla on 30-40 –vuotias, aikaisemman ammatillisen tutkinnon omaava, vapaa-ajan kalastusta harrastava uudelleenlouluttautuva mies

Mitä kalastaja opiskelee 1. vuonna?

- Vesillä liikkuminen
- Veneilyssä ja pyydyskalastuksessa hyödyllisiä solmuja
- Pyydyskalastuksen perusteita eri pyydyksillä, avovedessä ja jäällä
- Kalan alkukäsittely
- Tärkeimmät kalalajit sekä kalojen elinympäristön ja elinkierron tuntemusta
- Kalastuslakia
- Veneiden talvihuoltoa
- Pyydysten korjaus sekä pyydysrakennuksen perusteita

Lisäksi työssäoppimista mahdollisuuksien mukaan

Mitä kalastaja opiskelee 2. vuonna?

- Pakollisina opintoina ”osaamisalaopinnot” eli kalastuksen erikoistumisopinnot 40 osp
 - Antaa valmiudet itsenäiselle työskentelemiselle kalastusyrityksessä / aloittaa kaupallinen kalastustoiminta itsenäisesti
- Valinnaisia tutkinnonosia 50 osp, jotka syventävät/laajentavat ammatillista osaamista
 - Tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten mukaan
 - Rakennetaan hyvinkin yksilöllisiä polkuja
 - Suurimmaksi osaksi työssäoppimista tai oppisopimuskoulutusta

Koulutus siirtyy työpaikoille

- Aikaisemmin opiskelua ollut enemmän oppilaitosten oppimisympäristöissä
 - Tänä päivänä koululla opetetaan perusteet (1. lukuvuosi), jonka jälkeen opiskelija siirtyy oppimaan työpaikoille
- Tulevaisuuden suunta!
- Koulutuksen järjestäjä saa saman rahan riippumatta, miten se järjestää opetuksen (koulussa vai työpaikoilla)
- Opiskelijat saavat yhä paremmin kosketuspintaa ja kokemusta alan todelliseen luonteeseen.

Koulutus siirtyy työpaikoille

Mahdollisia haasteita:

1. Mitkä ovat yrityksen resurssit kouluttaa opiskelijoita?
2. Pystyvätkö yritykset ottamaan opiskelijoita oppimaan?
3. Ulkopaikkakuntalaisten majoittuminen
4. Jos ei ole ajokorttia, työssäoppimispaikat aika rajattuja (nuoret).
5. Löytyykö riittävästi ”sopivia” paikkoja

- Tähän mennessä kokemukset ovat pääasiassa hyviä sekä opiskelijoilta että työpaikoilta.

Tutkinnoista osaamisen täydentämiseen

- Kokonaisten tutkintojen suorittamisen rooli vähenee
 - Opiskellaan pieniä kokonaisuuksia tarpeen mukaan
 - Päivitetään / täydennetään osaamista
- Kalatalouden koulutuksissa melko vähän ”porkkanoita” eikä alalle vaadita kouluttautumista/pätevyyksiä (toiminnasta riippuen)

Aloittavan kalastajan alkuinvestoinnit (vaatimuksena riittävä työkokemus tai koulutus)

→ Kalastajan osaamisalaopinnot voidaan katsoa riittäviksi

Kalatalouden ammatillinen koulutus

Miltä näyttää tulevaisuus?

- Ammattiopisto Livian toiminnot Paraisten Kalakoululla tullaan lopettamaan pian.
 - Osa toiminnoista siirretään Tuorlan toimipisteeseen Piikkiöön vuoden 2026-2027 aikana.
- Tulevaisuudessa vain 40 ammatillisen koulutuksen järjestäjää (nyt 134)
 - Isoilla ja kannattavilla koulutusaloilla hyvä tilanne

Aika näyttää, mikä on kalatalouden ammatillisen koulutuksen tulevaisuus!

Yhteydenottopyyntö

Työssäoppiminen ja oppisopimuskoulutus

- Mitä odotatte opiskelijalta / oppilaitokselta?

Työpaikat ja työssäoppimispaikat

- Oletteko kiinnostuneita ottamaan opiskelijoita työssäoppimaan?
- Onko tarvetta työvoimalle?

lari.karlsson@livia.fi

050-477 2207

Kiitos!